

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Андрій КРАСНОЖОН

квітня 2024 року

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ РІВНЕМ «БАКАЛАВР»
(на основі НРК6 та НРК7)

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

ОДЕСА – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування базується на освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за освітнім ступенем «бакалавр». Навчальна програма дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, визначена навчальним планом, затверджена ректором державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Вона включає дисципліни, що входять до циклу професійної та практичної підготовки освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем «бакалавр».

Вступні випробування призначені для визначення теоретичної та практичної підготовленості абітурієнтів до продовження навчання в бакалавраті за освітньо-професійними програмами підготовки спеціалістів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 012 Дошкільна освіта.

До участі у вступному випробуванні допускаються особи, які завершили навчання та здобули диплом бакалавра.

Мета вступного випробування – відбір абітурієнтів на навчання за рівнем вищої освіти перший (бакалаврський).

Вступне випробування проводиться у формі тестування. Тестові завдання містять 3 варіанти по 25 запитань.

Перші п'ять (від 1 до 5) відповідей оцінюються по 20 балів, наступні десять відповідей (від 6 до 15) оцінюються по 6 балів, наступні 10 відповідей (від 16 до 25) – по 4 бали.

Загальна характеристика програми вступного випробування

Програма вступного випробування включає:

1. Перелік розділів і тем.
2. Список літератури для підготовки до фахового випробування.
3. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок абітурієнта.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступ до спеціальності

Предмет і завдання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». Місце навчальної дисципліни у системі професійної підготовки педагога дошкільної освіти. Загальна характеристика навчальної дисципліни: мета та завдання в процесі підготовки майбутніх педагогів. Структура програми навчальної дисципліни. Зв'язок з іншими дисциплінами. Вимоги і критерії оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни.

Професійна діяльність і портрет педагога з дошкільної освіти. Поняття

про професійну і не професійну педагогічну діяльність. Сутність понять «професія» і «спеціальність». Поняття «діяльність», «педагогічна діяльність», «професійно-педагогічна діяльність». Сутність професійно-педагогічної діяльності. Історія виникнення і розвитку професії педагога. Спектр педагогічних професій. Чинники розподілу професії педагога на окремі спеціальності. Педагогічна спеціальність – вихователь закладу дошкільної освіти.

Соціальне призначення та особливості професії «педагог дошкільної освіти». Соціально-економічні чинники виникнення і розвитку професії педагога дошкільної освіти. Специфіка професії вихователя закладу дошкільної освіти. Призначення і функції вихователя закладу дошкільної освіти. Вимоги педагогічної професії до особистості педагога. Кар'єра педагога з дошкільної освіти.

Загальні положення щодо підготовки фахівців у педагогічному закладі вищої освіти. Стратегія розвитку та державні стандарти вищої педагогічної освіти України. Підготовка педагогічних спеціалістів різних освітніх рівнів. Державний стандарт спеціальності 012 Дошкільна освіта для бакалаврів. Культурологічна, психолого-педагогічна і методична складові підготовки майбутнього педагога до професійної діяльності. Зміст та структура кожної складової підготовки майбутнього педагога дошкільної освіти. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти (структура навчального плану підготовки «бакалавр»). Види, форми і критерії якості підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти.

Організація навчання студента. Основні форми організації навчання у педагогічному закладі вищої освіти. Аудиторна, самостійна, науково-дослідна робота студентів. Співвідношення аудиторної і самостійної навчальної роботи студентів. Поняття «культура навчальної праці студентів». Формування культури навчальної праці студента. Технологія організації особистої праці студента.

Права і обов'язки студентів в процесі підготовки у закладі вищої освіти. Права студентів в освітньому процесі за Конституцією України, законами України «Про мову», «Про вищу освіту», Декларацією прав людини. Позиція студента як об'єкта і суб'єкта освітнього процесу. Взаємодія і співпраця студентів і викладачів. Структурні підрозділи університету та їх співпраця і взаємодія зі студентами.

Загальна педагогіка

Загальна педагогіка як навчальна дисципліна. Педагогіка як наука, її становлення та розвиток. Місце курсу у системі професійної підготовки

педагога дошкільної освіти. Загальна характеристика курсу: мета та завдання в процесі підготовки майбутніх педагогів. Структура курсу. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Вимоги до рівня засвоєння курсу

Сфера педагогіки як теорії і практики збереження та трансляції людського досвіду. Предмет усвідомлення педагогічної практики і педагогічної науки. Педагогіка як мистецтво і як наукова теорія. Педагогіка як різновид гуманітарного знання. Загальна характеристика становлення і розвитку педагогічного знання. Основні поняття педагогіки та їх зміст (розвиток, навчання, виховання, освіта, освітній процес).

Розвиток людини як предмет педагогіки. Характеристика людини як індивіда, суб'єкта, особистості й індивідуальності. Особистість як людина культури. Механізми розвитку людини. Поняття про процеси інтеріоризації й екстеріоризації. Чинники, що впливають на розвиток людини (спадковість, середовище, виховання, активність особистості) та їх відображення в наукових теоріях і педагогічній практиці. Зміст освіти як засобу розвитку особистості і формування її базової культури.

Сучасна система освіти України. Структура сучасної системи освіти України. Дошкільна освіта, загальна середня освіта, позашкільна освіта, професійно-технічна освіта, фахова перед вища освіта, вища освіта, післядипломна освіта. Сучасні типи закладів освіти, їх характеристика.

Сутність освітнього процесу. Освітній процес як соціальне явище і предмет професійної діяльності педагога. Функції освітнього процесу. Особливості освітнього процесу: цілісність, динамічність, історична і соціальна обумовленість. Закони і закономірності цілісного освітнього процесу.

Структура освітнього процесу. Поняття про цілі і завдання освітнього процесу. Проблема цілепокладання в освітньому процесі. Всебічний розвиток особистості як мета сучасного освітнього процесу. Складові всебічного розвитку особистості як напрями освітнього процесу (розумове, фізичне, моральне, естетичне, трудове виховання).

Зміст і принципи організації освітнього процесу. Поняття про зміст освітнього процесу. Складники освітнього процесу та їх культуровідповідність. Навчання – складова цілісного освітнього процесу. Виховання – складова цілісного освітнього процесу. Самовиховання і самоосвіта – вищий етап цілісного освітнього процесу. Поняття про організацію освітнього процесу. Принципи організації освітнього процесу (визначення та загальна характеристика).

Форми організації освітнього процесу. Поняття про форму організації освітнього процесу. Різновиди форм організації освітнього процесу (за віком

тих, кого навчають; за кількісним складом тощо). Заняття, урок як форми організації освітнього процесу. Їх особливості, вимоги до них. Нестандартні заняття, уроки. Сучасні форми організації освітнього процесу: індивідуальні заняття (репетиторство, тьюторство, менторство, гувернерство тощо), колективно-групові заняття (уроки, заняття, лекції, семінари, конференції тощо), індивідуально-колективні системи занять (занирювання, творчі тижні, проекти), їх характеристика. Критерії вибору форм організації освітнього процесу.

Методи і засоби організації освітнього процесу. Сутність понять «метод» і «прийом». Різні підходи щодо визначення методів організації освітнього процесу та їх класифікації. Метод як багатомірне явище. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю у навчально-пізнавальній діяльності. Сутність та зміст методів навчання. Поняття про методи виховання та їх класифікація. Методи безпосереднього виховного впливу, методи опосередкованого виховного впливу, їх характеристика. Методи формування свідомості. Методи формування суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Порівняльна характеристика і критерії вибору методів організації освітнього процесу.

Поняття про засоби організації освітнього процесу. Класифікації засобів організації освітнього процесу (за складом об'єктів, складністю, способом використання, характером впливу, носієм інформації тощо). Сучасні засоби організації освітнього процесу, їх характеристика. Основні функції засобів організації освітнього процесу. Методика використання засобів організації освітнього процесу.

Моделі, види та стилі організації освітнього процесу. Поняття про модель організації освітнього процесу. Вихідні основи створення моделі організації освітнього процесу. Моделі навчання (особистісно зорієнтована, навчально-дисциплінарна). Сутність і характеристика сучасних моделей організації освітнього процесу. Поняття про види організації освітнього процесу. Сутність видів організації освітнього процесу, їх класифікація (сократівське, догматичне, розвивальне, проблемне, програмоване, комп'ютерне, модульне навчання тощо), їх характеристика. Поняття про стилі організації освітнього процесу, їх класифікація (репродуктивний, творчий, емоційно-ціннісний тощо), їх характеристика.

Результативність освітнього процесу. Поняття про результативність і якість освітнього процесу. Сучасні підходи до визначення результативності освітнього процесу та показників його якості (освіченість, компетентність, знання, уміння, навички, особистісні якості тощо).

Оцінювання результативності освітнього процесу. Поняття контролю як засобу управління освітнім процесом. Функції контролю (освітня, виховна, розвивальна, діагностувальна, стимулювальна, оцінювальна, управлінська). Види контролю знань (попередній, поточний, періодичний, підсумковий). Методи перевірки успішності знань (усне опитування, письмові контрольні роботи, дидактичні тести, програмований контроль тощо). Оцінка і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Рейтингова система оцінювання, її сутність. Орієнтовна програма вивчення особистості. Проблема критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу: поняття про якість освіти. Способи оцінювання результативності освітнього процесу. Педагогічна діагностика, її сутність.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Державний стандарт дошкільної освіти. Нова редакція: затв. наказом М-ва освіти і науки України від 12 січн. 2021 р. № 33. / наук. кер. Піроженко Т. О. та ін. Київ, 2021. 37 с.
2. Бруханський Р. Ф. Вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 134 с.
3. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посібник. Київ: Знання, 2018. 566 с.

4. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Академія», 2015. 576 с.
5. Гурський В. А. Педагогіка: навч. посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори, 2015. 2018 с.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012. 352 с.
7. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
8. Євсюков О. Ф., Чупахін С. А. Загальна педагогіка: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2020. 150 с.
9. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник. Київ: Видавництво «Ліра-К», 2016. 608 с.
10. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р., Лазарович Н. Б. Педагогіка українського дошкілля: навч. посіб. Київ : Слово, 2016. 376 с.
11. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії. Київ: Академвидав, 2010. 200 с.
12. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. Київ: Академвидав, 2008. 432 с.
13. Пальчевський С. С. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Каравелла, 2017. 576 с.
14. Педагогіка: баз. підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. І. Ф. Прокопенка. Харків: Фоліо, 2015. 572 с.
15. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-УІІ. Дата оновлення: 28.05.2024. (підстава – 3062-ІХ). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. (дата звернення 24.06.2024).
16. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-УІІІ. Дата оновлення: 20.06.2024. (підстава – 3724-ІХ) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. (дата звернення 24.06.2024).
17. Шевчук С. С., Кулішов В. С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.
18. Шулигіна Р. А. Педагогіка: навч.-метод. посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 144 с.
19. Щербакова К. Й., Макаренко Л. В. Вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. 3-є вид., онов. та допов. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2020», 2021. 215 с.
20. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Либідь, 2016. 560 с.

21. Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>.

22. Електронний архів (репозитарій) Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua>.

23. Міністерство освіти і науки України: сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

24. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

25. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <http://nrat.ukrintei.ua>.

26. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://odnb.odessa.ua>

27. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для абітурієнтів за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

Абітурієнтам пропонуються тестові завдання. Потрібно обрати один із запропонованих варіантів відповіді. (букву обраної відповіді потрібно зазначити у екзаменаційній роботі). Пропонується 30 тестових завдань. При оцінюванні всіх відповідей кожного абітурієнта зазначається відсоток правильних відповідей від кількості тестових завдань, наданих абітурієнту, який дорівнює кількості отриманих балів.